

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 ft., 1/2 évre 8 ft., 1/4 évre 3 ft., 1 óra 1 ft. — Vidéken 1 évre 14 ft., 1/2 évre 7 ft., 1/4 évre 3 ft. 50 kr., 1 óra 1 ft. 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-basábos petit sor egyszer 10 kr., minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:
ARADNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)
Telefon-szám: 151.

A válasz.

Arad, október 25.

Bánffy Dezső báró miniszterelnöknek a képviselőház mai ülésén adott válasza olyan volt, a melyet az adott viszonyok között akkor, midőn minden szó kiszámíthatatlan horderővel bírhat, adni lehetett adni kellett. A horvát kérdést, ha a zágrábi incidens alkalmából ilyen csakugyan fölmerült, nem most hamarosan s nem is az ellenzéki szónokok interpellációjára adott válaszokkal lehet megoldani. A klerikális ellenzék csapatvezetői a közzük keveredett Kossuthal együtt sem vehetők annyira komolyan, hogy súly helyezették arra, vajon ok meg vannak e elégedve a nyert válaszszal vagy sem? Mindenki tudja, hogy a zágrábi botrányra nem hazafias érzületük nagy telháborodása vagy a magyar állameszme védelmének gondja miatt vetették rá magukat, hanem csupán csak azért, hogy abból egy kis népszerűséget kovácsoljanak hitelvesztett politikai reputációjuknak, ellenben a kormány hazafiságát gyanus világitásba helyezhessék lefelé, ha t. i. a kormány úgy tesz, a mint Bánffy miniszterelnök tényleg tett, hogy nem sokat hederít rájuk, s nem igyekszik nagy hangú ígéretek által tetszésüket megnyerni.

Pedig ha ezt cselekszi a miniszterelnök akkor dörzsölték volna csak igazán a kezüket a jezsuiták; mert titkon abban reménykedtek, hogy egy kicsit mégis csak elszólja magát, s megharagítja a horvátokat, ellentétbe jő a bánnal, vagy lehetetlenné teszi magát fölfelé. Olyan tornán képzeltek ennek a cselvetésnek a sikerét maguknak, mint a hogyan az an-

nak idején a Tisza és Wekerle miniszteriumokkal szemben bevált, midőn mindkét kormányt a Kossuth honossági kérdése és később halálesete alkalmából olyan kijelentésekre és engedményekre birták, melyek a két kormányelnök pozícióját fölfelé megingatták és végül válságra vezettek.

Ez uróbbi reményükben most csalódtak, s ezután is csalódnak fognak; mert ha még nem is volna a kormány annyira tisztában a helyzettel, mint amennyire tényleg van, okulhatott eléggé a közelmúltból s a drágalátos jezsuita ellenzék csömörletes perfidenciájából, mely nem szégyelte magát akkor, midőn a Kossuthgyász körül követett magatartása miatt a kormány fönt kegyvesztetté lett, a válság alkalmából Budapestre jött fejedelem elé a perronra hivatlanul kimenni és kínálkozni, hogy ime itt vagyunk mi, ha amazok, az ő radikális sovinizmusok miatt lehetetlenné váltak.

De tisztában van a magyar közvélemény is a helyzettel, s nagyon rossz néven yenne a kormánytól, ha a mestersegesen szított műfelháborodásban elvesztené a biztos irányt, ha elvétené a dolgát, és kockára tenné az egyetértést a nemzet és korona között, melyre épen most olyan nagy szükségünk van, midőn az évezredes ünnepély zavartalan lefolyásának biztosítása egyik legfőbb feladatunk, más részt pedig az Ausztriával kötendő újabb egyezkedésnél oly rendkívül fontos tényező épen a döntő szerepre hivatott közös fejedelem hajlandósága. Es mindezekről eltekintve végzetes könnyelműség volna a király szeretetében birt erős támaszunkat ugyanazon botrányok felfújásával kockáztatni, melyeket épen azon ellenségeink,

szítottak, kiknek utjokban van az összhang alkotmányos faktoraink között, s kik azért szították, hogy ez összhang fölborolják. Vétkes könnyelműség volna meddő közjogi kérdésekben felaprózni törvényalkotó erőnköt különösen akkor, midőn korszakot alkotó vívmányaink biztosítása mellett népoktatásunk olyan gyökeres reformját kell sürgősen megvalósítanunk, melyre magyar nemzetiségünk végleges biztosítása céljából okvetlen szükségünk van, s melynek kiküzdésénél előreláthatólag ismét felekezeti türelmetlenség s hatalomvágygyl és az idegen nemzetiségek ellentéllásával fogunk találkozni.

Kétségtelen egyébként, hogy a Horvátország és hazánk közötti közjogi viszony által védett háttérben menedéket talált és szervezkedett a hagyományos granicsár politika és magyarellenés gyűlölködés; hogy a Horvátországnak nyújtott autonómia védbástyái között olyan törekvések gyomosodtak fel, a melyek veszélyeztetik a végleges paczifikációt, a melyeknek erős kezekkel és rendszeres munkával most már kiirtásához kell látni. Rosszszisztem-eljárás azonban ezért Bánffy és kormányát felelőssé tenni, s teljesen czéltalan volna a felidézett bajt akár az egész horvát válság, akár az egész horvát nép elleni intézett hadüzenettel orvosolni akarni. Dobbal nem lehet verebet fogni. A fődolog csak az, hogy van-e tehetség és hazafiság elég Bánffy s a jelenlegi kormányban arra, hogy a magyar állam tekintélyét és befolyását Horvátországban tapintatos és tervszerű politikával helyreállítsa, anélkül hogy a Dráván túli tartomány megbékéltetésében eddig elért sikereket kockáztassa. Meggyőződésünk az, hogy igen is van, sőt hogy épen Bánffy Dezső

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Vallomás.

Irta: Bille Pál.

A tő ezüstös tükre átféherlett a mozdulatlan magas ágác-sorokon, s sima egyenes viztömeg egyetlen habot se vetett. Csendes, nesztelen az alkony, mintha a mély szender nyomná el a természetet. Olyan rémes, ijesztő ez a holt csend, mint a szív mélyén benfojtott síkj, mely nem tud kitörni a fájdalom pillanataiban, hogy könnyítsen magán.

Két szerelmes gyermek ült a verandás nyárilak mögött. Ilonka, egy gyönyörű barna leány, ünnepeket kedvence már négy év óta az előkelő világnak, s most egyszerre eszébe jutott, hogy a tanyán töltsön el pár napot, annak a medvének osufolt Gosztonyi Palinak a társaságban, aki anyja kedvéért örökké itt künn a tanyán lakott. A szép leány álmatag, szomorú merengéssel néz el a távolba, bántja az a kínos csend, a mozdulatlan ágácok, a sima viztükör, az estalkony örökösnek tetsző némasága. Vagy legalább gondolja, hogy az bántja.

Érzi, hogy könny perdtül végig arozán a selymes hosszú pillákról.
Ijedten hajtja le fejét karjaira, nehogy meglássa a másik. Csak hogy meglátta mind-

járt, hogy kicilliant — reszketeg ragyogással, mint virág szirmon a születő harmat — elfátyolozva a szépséges nagy barna szemeket.

Hiszzen egész lelkével azt a messzemerengő csodás tűzben égő szempárt nézte, áhítattal, mint a szenvedő nézi megalázkodva a madonna szent szű képét.

— Mi baja Ilonka? — kérdezte félénken bátorlalanul s megérzett a hangján, hogy neki jobban fáj az a könnyesepp, mint a szép lánynak. Hozzáhajolt a kis fenyőasztalhoz át, szeretne volna megragadni össze-ösököltni ingerlően fehér meztelen karjait, de hirtelen elfogta a gyávaság. S csak gyengéd szemrehányással ismételte a kérdést.

Hanem akkor már a leány kaczagva nézett föl rá.

Aztán mintha rosszul esne neki, hogy úgy elszomorította ezt a szegény jó fiut, megnyújtott bágyadt hangon mondta:

— Essembe jutott valami, Pali; egy nagyon szomorú történet.

Gosztonyi Pali nem tudott szólni semmit. Illetlenül tartotta vállatni a szép leányt.

— Tudja-e miért jöttem a tanyára? — beszélt tovább a leány.

— Amiért mások, akik a nagy világ örök harcában élnek, hogy kipihenje pár napon

azt a fárasztó, zajos életet. Vágyott egy kicsit a csendesség után.

— Ne higgye, én nem vágyok a csendesség után, engem bánt a csendesség. Látja, hogy megszorítottam magam is az imént.

— Ismeri K. kir. tanácsost, a járásbíró?

— Azt akarják, hogy a felesége legyek.

— És maga nem akarja?

— Nem. Ő előle szöktem ide.

Gosztonyi Pali hálás tekintettel szorította meg a leány kezét.

— Szeretett már valakit, Ilonka?

— Szerettem, talán, — vagy nem is szerettem, csak azt gondoltam, hogy szeretek — egyet, aki olyan ritkán jön mihozánk, pedig mindennap várom.

— Engem tudna-e szeretni Ilka?

— Azt akarja, hogy én valljak szerelmet magának?

— Nem, nem! De —

— De?

— Mi olyan régi jó barátok vagyunk. Igaz, nekünk szeretnünk is kell egymást — felelt könnyű sóhajjal a leány.

— Hát mégis csak szeret egy kicsit... A nap leszálott egészen a derült, kék ég peremére, az erdő, szellemének dicselkedő kemény kezéből most egyszerre kiszabadította magát a haragos nyári szellő s hangos zör-

báró az, kit erre hivatottnak tartunk. E fölött felesleges volna azzal az ellenzékkel vitáznunk, mely úgy véli a kérdést megoldhatónak, hogy a jelenben egyedül lehetséges szabadelvű és nemzeti kormány megbuktatása, az egyetértésnek az alkotmányos faktorok között megbontása és közjogi válságok felidézése által a magyar állam energiáját meddővé tenni igyekeznek.

BELFÖLD.

Miklós Odön lemondása. Miklós Odön a földmiveltügyi miniszterium államtitkára benyújtotta állásáról való lemondását. A lemondást illetőleg, amelynek okai politikai természetűek, még nem történt határozat. Miklós Odön lemondásának híre nagy feltűnést keltett a szabadelvű pártban, amely csakugy mint az egész parlament, sőt egész közéletünk, nem szívesen látná nagyfontosságú állásától megválni az államtitkárt, aki alapos szakismeretével, széles látókörével, lelkiismeretes munkásságával szinte nélkülözhetlené tette magát a földmiveltügyi miniszteriumban.

Plósz Sándor mandátuma. A képviselőház állandó igazolási bizottsága Bornemissa Adám elnöke alatt tartott tegnapi ülésében vizsgálat alá vette Plósz Sándor, Baján megválasztott országgyűlési képviselő megbízó levelét. A megbízólevélről szolgáló választási jegyzőkönyv, úgy tartalmára, mint kiállítására nézve megfelelően a törvény és házszabályok rendelkezéseinek, a bizottság Plósz Sándort a kérvényezhetésre megszabott harmincz nap fentartásával igazolt képviselőnek jelentette ki s jelentésének a Ház elé terjesztésével Görgöy Béla bizottsági jegyzőt bista meg.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, október 25.

A zágrábi botrány.

A képviselőház mai ülése ugynevezett szenzációs volt: rendkívüli érdeklődéssel várta a Ház Bánffy választát a zágrábi zászlósértés ügyében.

Lukács László pénzügyminiszter válaszait Pázmándy, Póchy és Visontay interpellációra türelmetlenül hallgatta és hamarosan tudomásul vette a Ház.

Ezután következett

Bánffy Dezső báró válasza Apponyi,

gősszel röpült át — mint valami nagy madár — az ágác-sorokon, leszórva a fonyadt leveleket; fölsvarta a csendes tó tükörét, hogy játsza omoltak egymásra s pihenő habfodrok hullámozva, csobogva.

Aztán megint csend lett. Halkan, mindig halkabban álmos susogással bolyongtak a falevelek. Hangos trillába kezdett egy-egy kis erdei énekes.

Hallgattak mindaketten.

Aztán megint a lány beszélt lágyan, kedvesen csengő szóval.

— Olyan szép az est így, ugye Pali?

— Nekem végtelen szomorú!

— Jobb szeretné, ha más valaki lenne itt a helyembe...

Sértett büszkességgel állt fel, hogy menjen a villába.

— Ne hagyjon itt egyedül Ilonka! csak most ne... megörlök...

— Megyek, mama bizonyosan nyugtalan már... Meg magának ugyis unalmas vagyok nagyon.

— Csak addig maradjon, míg megvallok valamit.

— Ugyan mit vall meg nekem?

— Nem haragszik rám?

— Csak ezt akarta mondani.

— Meg mást is.

A lány most haragosan elpityeredve,

Pázmándy és Kossuth interpellációjára. (Amint felállott, az ellenzék zajosan megszívósta.) A miniszterelnök kijelenti, hogy Zágrábban megboosáthatlan botrányok történtek, a melyek büntetést érdemelnek, és a melyek a jövőben meg nem tűrhetők. A király utazása a magyar kormány tudtával és helyeslésével történt.

Beöthy Akos: Tanácsával!

Tehát tanácsával is A magyar kormány Zágrábban is elfoglalta a király mellett azt a helyet, amely őt megilleti, mert a magyar kormány Zágrábban is hatáskörrel bír. A magyar kormány a királyi kéziratra is gyakorolt befoiyást: azért a királyi kéziratban a közönség és az együvé tartozás erősen van hangsúlyozva. A Zágrábban történtekért ugy a jelenben, mint a jövőben is elvállalja a felelősséget.

Zágrábig egy kocsiban utazott a királylyal, és az uton mindenütt magyar lobogókat látott, (Derűtség.) és pedig nemosak az állomásokon, de a községekben is. (Közbekiáltások: A vonatról látta? Hisz éjszaka volt! Nagy derűtség.) Az ellenszenv nemzeti színeink iránt nem olyan nagy, mint hirdetik. (Zaj.)

Horvátországban a magyar színek jogosultságát mindenki elősmeri; amikor azt annak idején letépték, ünnepélyesen helyezték vissza. Ha ez most középtelepen történt volna, az eljárás ugyanez lett volna; de az egy diadal-kapunál nem követelhető. (Nagy zaj.) Hogy a királyi kézirat nem volt élesebb, ebbe azért nyugodott bele, mert a királyi kéziratok nem szoktak superlativusabban beszélni. (Hát Monoron?)

Más megtorlás itt nem lehetséges, mint a büntetőtörvénykönyv alkalmazása. (Zaj.) Kijelentések és határozatok már dezavualták a botrányt, ő maga is temérdek táviratot kapott, melyekben kijelentik, hogy a botrányval semmiféle közönséget nem vállalnak. — Végül kiemeli a bán működését.

Főlemlíti, hogy a zágrábi botrányokat elítélte a közös hadsereg is. (Roppant zaj.) A meunyiben a hadtestparancsnok tudakozódott, hogy a botránycsinálók közül kik a tartalékos tisztek. (Zajos tetszés jobbról. Hosszas éljenzés.)

Ioslopovich horvát miniszter válaszolva Pázmándynak, kifejti, hogy van-e horvát nemesség, vagy csupán magyar, — erre törvény nincs, csak szokás. A király a horvátokat is magyar nemességre emeli, magyar okmányokkal. Hogy horvát állampolgárság van-e? A törvény csak magyar állampolgárságot ismer.

mint egy durosas gyermek dobbantott parányi lábaival.

— Azt mondja, mit akar nekem megvallani!

— Ne nézzen hát rám úgy. Akkor elhagy a bátorságom, azt gondolom, nem vesz komolyan.

— Nohát mondja meg, hogy nézsek magára!

— Ne is nézzen addig rám... Most meg egészen elfordította a fejét. — Ugye arra gondol a városra, a járásbíróra?

A leány most szemekre fogta rózsás kezét, úgy nevetett hangosan, hosszan, hogy maga is megijedt hangjától, mely nagyon hasonlított a siráshoz.

— Kinevet. Őt nem nevetné ki...

— Ki az az ő?

— Tudom is én, a járásbíró, vagy más valaki.

— Szentelen... Azért is itt hagyom.

Oda ütött parányi kezecskéjével Gosztonyi Pál barna idomtalán ujjaira. Arczát hirtelen kedves rózsapír öntötte el, felugrott mellőle s elfutott a lombos vén diófa alá.

— Engedje meg, hogy én is odamenjek ille.

— Nem engedem.

De innen nem mondhatom meg, hogy —

— Minek is mondaná.

— Ugyse szeret maga engem.

(Zajos éljenzés.) Utlevel ellenben van horvát, s ennek a kiállítására a bán jogosult. (Zajos éljenzés.)

Budapest, október 25. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sűrgönyzi:

Apponyi hivatkozva a monori esetre, lanyhának és kevésnek találta a zágrábi királyi kéziratot; a büntető eljárást nem tartja elégségesnek.

Bánffy azt feleli, hogy nem csupán büntető eljárás képezi a megtorlást, hanem az egyetemi zászló elkobzása és az ifjusági egyesület feloszlatása. Apponyi pártpolitikai célra kiaknázza a zászlósértést.

Apponyi ezt visszautasítja.

Kossuth nem veszi tudomásul.

Pázmándy szintén.

Ezután névszerinti szavazás volt. 174 tudomásul vette, 110 nem.

Kinos jelenet volt Bánffy beszéde alatt. Ivánka Oszkár beleszólt: „Mind hazudnak!”

Fejérváry miniszter hátrafordulva, kikérem magamnak az általánosítást. Pimaszság!

Ivánka vissza felelte: Pimaszak! modja: Viseljék magukat miniszterhez méltóan. Feltűnően beszélnek, hogy Fejérváry lemond a miniszterségről, hogy Ivánkával megverekedhessen.

Az osztrák expozé.

— október 25.

Az osztrák állami költségvetést tegnap terjesztette a képviselőház elé Bilinski pénzügyminiszter. A miniszter, mint a költségvetés főbb adatait ismertette, áttért a Magyarországgal való kiegyezésre s a következőket mondta:

A kiegyezési tárgyalások nemsokára megkezdődnek. Ha részleteket nem is akarok felsorolni, azt mégis megmondhatom, hogy mind a két kormány egész határozottsággal azt az álláspontot foglalja el, hogy mindazt, amit igazságos követelésnek tekint, meg is fogja adni, de egyuttal meg kell óvni az illető államterület igazi érdekeit. Ezekben a kérdésekben fontos szerepe van a bankkérdésnek, amely mellett nem akarok expozémban elsiklani. Kényes ügy, az igaz, de azért megbeszélhető. A bankkérdést olyanformán kell megoldani, hogy egyrészt megóvassék az igazgatás egysége és másrészt az apparítás, amely Magyarországot már az 1887-iki törvénynél fogva is megilleti. Magyarország formai tekintetben joggal megkövetelheti a

— Gyáva... gyáva!

Megtepett egy bolyingató vadrezedát, araszorta felé mérgesen. Aztán leült a széles gyeppadra, nem tudott tovább menni. Kezeire támasztotta aranyos fejcskáját s nagyon, de nagyon szeretett volna sirni, ha nem szégyenlené magát attól a kiálhatatlan medvétől. — Még ráfogná, hogy a járásbíró miatt sir.

Gosztonyi Pali meg azt érezte, hogy nem fér meg széles mellé alatt az az erősen lüktető szerelmes szív, ugy neki feszült. Elborítottta a láng egész testét...

A bucsuzó nap sugarait felfogta a nagy épülettest, csak messzebb látszik egy-egy mozgó fénysáv a sötétzöld leveleken, a magas nyulánk jegenyék koronáin s lenn jobbra az alacsony bokrokon.

Lassan, lábujjhegyen — mintha egy félénk özikét akarna megközelíteni — ugy lopózkodott a leányhoz.

Mellé térdelt a sörgő avarra s mikor a rezzenésére föl emelte a leány azt a tündöklő nagy szeméit ijedten, gyorsan ragadta meg kicsiny fehér kezét...

Azzal a tiszta magasztos ihlettel sugta meg neki, hogy szereti, mely csak azok lelkébe gyűl föl, akik egyszer, egyetlen egyszer tudnak szeretni egy egész életen tartó örök szerelmmel. Akik nem felednek akkor se, ha soha nem érzik viszonzva lángoló szerelmüket, ha megvetik, elárulják is őket kegyetlenül.

teljes paritást. A részletek 1887-ben még nem voltak világosan megállapítva.

Ennek az elvnek keresztülvitelénél bizton-
sítékot kell teremteni az iránt, hogy az igaz-
gatás egysége megmaradjon. Ugyanez alkalmal-
lirányadó befolyásó bizton-
sítandó a két kormánynak a
bank igazgatására. Nagy barátja va-
gyok a nagy jegybankoknak, bámulója annak,
amit egy jól vezetett bank megtehet, és a leg-
kisebb szemrehányásnak sem akarok kifejezést
adni. De mindig azt mondom: a jegybank és
pedig a monopoliumot élvező jegybank nem
közönséges bankintézet, hanem közintézet; az
állam privilégiummal ruházta föl, amelyet az
a saját hasznára felhasználhat, de a közérde-
kek szemmel tartása mellett. (Lueger köz-
beszól: Allamosság!) Ez a mi közjog-
i viszonyaink közt lehetetlen.

Mind a két kormánynak legalább két kér-
désben kell bizonyos ingerenciát gyakorolnia;
először a valuta-rende-
zés dolgában és másodsor a kamatlábpolitikára
vonatkozólag. A bank 1887-ben az ugynevezett
adómentes bankjegytartalék által megszerezte
annak lehetőségét, hogy forgalmi eszközeit
bővítheti és a kormánynak viszont kell
abban a helyzetben lennie, hogy megmond-
hassa, hogy egy bizonyos ponton túl a kamatláb
emelése az egész termelésre káros és a
külfölddel szemben, amely két-három százalékkal
dolgozik, Ausztriának nem válik becsületére.

Es alkalomból még egy fontos kérdést
kell majd elintézni, amely a pénztári készle-
teknek a bank részére való átadását illeti. Ha
ezt a kérdést itt megpenditem, teszem ezt
azért, mert ez önönmagában is fontos bank-
kérdés és másodsor erről az utóbbi időben
sokat beszéltek és irtak. Egy lap van a kezem-
ben, amelyben el van mondva, hogy a pénztári
készletek négy milliárd rúgnak és hogy
ezzel a pénzzel mégis kell valamit csinálni és
fent egy ozédula van ragasztva amelyen ez
áll: „Kegyelmes urunk! Az állami tisztviselők
bizalommal várják, hogy a magas kormány e
pénztári készletekben megtalálja majd a kellő
fedezetet arra, hogy az osztrák állam testén
tátongy nyit seb gyógyításához, a hivatal-
noki fizetések javításához foghasson!” De a
tiszviselők fizetését nem lehet a pénztári
készletekből fizetni. Ha megtennék ezt, kérdés,
vajon a parlament megszavazná-e a jövő év-
ben az adót reá.

KÜLFÖLD.

A forrongó Törökország.

Konstantinápoly, október 24.

A reform-akció s a legutóbbi események
által előidézett mozgalom napról-napra komo-
lyabb alakot ölt. A szultán ennek következté-
ben a legerélyesebben bánik el az ugynevezett
uj-török párttal, mely a mozgalom élén áll.
A múlt szombaton mint a „Standard” jelenti
a pártnak ötven főmberét letartóztatták, az-
tán sommásan elítélték s nyomban kivégezték
őket azon a csimen, hogy ők támasztották a
legutóbbi zavargásokat. A szultán két test-
véröccsét, Muradot és Resadot a pa-
lotába hozatta, a hol szigorú felügyelet alatt
állanak.

Diplomáciai körökben komoly aggoda-
lommal tekintenek a portára. Allítólag össze-
esküvést fedeztek fel, a melyben a szultán
közvetlenül környezetéből is többen vannak
kompromittálva. Való igaz, hogy a szultán
az utóbbi napokban teljesen elzárkózott és csak
a bizalmasaival érintkezett. Beszélnek to-
vábbá arról, hogy a szultán már maga som-
érzi személyét biztonságban, mert megtudta,
hogy meg akarják fosztani trónjától, hogy
öccsét, Mohamed Resad herceget,
a prezeptív trónörökösöt ültesék a trónra.

A szultán kívánságára a rendőrséget euró-
pai mintára újjá szervezik. Elvégből a szultán
megbízta Zia basa párisi nagykövetet, hogy
igyekezzék Lepina volt párisi rendőrprefek-
tust e czéla megnyerni. A tárgyalások azon-
ban Lepine tulajdos követelése miatt sikerre
nem vezettek. Most hasonló lépéseket tesznek

Berlinben, Bécsben és Péterváron Nezim basa
állása megrendült.

Sir Ph. Currie angol nagykövetet
a szultán tegnap kihallgatásán fogadta. A
vasuti forgalom megszakítása következté-
ben a nagykövet elutazását hétfőre halasz-
totta.

IDŐJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 750.0 milliméter, dé-
után 2 órakor 751.0 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 óra-
kor C° + 18.6, délután 2 órakor C° + 12.8. Szél iránya
és ereje: reggel 7 órakor K. S. délután 2 órakor N. 2.
Felhőzet: reggel borult, esik, délután borult. Csapadék az
utóbbi 24 órában: 8 milliméter.

IDŐJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött
távírtai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 26. —

Hőszűnyedés. — Eső.

A nevelés a bölcsönél kezdődik.

Irtá: Vass Mátyás.

„Hiszen kicsiny még; el kell neki nézni
egyetmást; majd ha nagyobb lesz, jobban felfog-
hatja, akkor lehet” szoktatni stb.

Igy beszélnek legtöbbször a szülők, kik
megfelekednek azon aranyigazságról: a nevelés
bölcsönél kezdődik. Ez a bölcsönél kezdődő neve-
lés nem bölcséleti okoskodásokból, sem a ránczokba
szedett homlokról leolvasható szigorú parancso-
latok s-áiból áll, hanem egyideig osupan okos
szoktatással a szorítkoszik. Hogy a csece-
mőnek élete első heteiben már döntő befolyást
gyakorol a szoktatás annak nevelésére, a ringatás
vagy az attól elszoktatás nehézségei és a
szoktatás rendszeres módja mindezen napi tapasztalá-
son alapulnak. A gyermek elalissz ringatás nél-
kül is, de 5—6 napi ringatás után mily nehé-
ségekre kerül ismét arról leszoktatni. Ime, a
szoktatás hatalma.

Vesszedelmes a gyermek nevelésében a: „Hi-
szén kicsiny még stb” féle felfogás és nézet,
mivel ezen felfogás hadat ützen ezen arany igaz-
ságának: a bölcsönél kezdődik a nevelés.

A gyermek jövőjének titkát a bölcs rejti
magába, mit Revcsky Gyula is kifejez:

„A kisedről nem tudja senki sem,
Hogy bölcsőjében mily jövő pihen!”

Vigyázzanak tehát a szülők, hogy a bölcső-
ből ne a gyász, hanem az öröm hajnala virradjon
fel a gyermekre!

De halljuk mit mond Jean Paul, a nők ked-
vence: „nevelés üdvét azok az anyák adhatják
az álladalomnak. Anyák, kik a jövő számára a
gyermeket első öt éve alatt nevelik, országokat és
városokat alapítanak. — A katona katonásan, a
költő költőileg, hittudós jámborul, de csak ez
az anya fog emberileg képesni és nevelni, az anya
helyét sem az atya sem más nő nem töltheti be.”

Ez igen szép, erre büszkék lehetnek oiy nők,
kiket az Isten anyai csimmet áldott meg és hiva-
tásukat a szó valódi értelmében betöltik. De ek-
kor nem szabad a gyermek jövőjét már a bölcső-
nél kockára tenni s osupa kegyelemből, vagy a
gyermek nevelésével járó fáradságot unva, a „Hi-
szén kicsiny még; el kell neki nézni egyetmást”
féle elveket és nézeteket vallani és a szerint cse-
lekedni, mert Jean Paul azt is mondja: „Mög-
vetendő oiy nő, ki unatkozik, ha gyermekei
vannak.”

Amely szülő nem hódol azon arany igazsá-
gnak, hogy a nevelés a bölcsönél kezdődik, nincs
figyelemmel a nevelésnek egyik fontos alapelve-
re sem, melyen a gyermek egész jövője nyugszik,
amitől jó- és balsorsa függ, ez pedig az enge-
delmességre való szoktatás.

Nincs szerencsétlenebb és boldogtalanabb
teremtény, mint az engedelmességre nem szok-
tatott gyermek. A dacos, akaratos gyermek átka,
ostora a családnak, szarnoka környezetének s
legnagyobb ellensége önmagának.

Az engedetlen gyermek nem tud urakodni
szüvedélyein s gonosz hajlamain; az atya intése,
az anya könnyei hidegen hagyják lelkét s vakon
követi büns indulatait, melyek legtöbbször az
örvény torkába sodorják, hol mint az engedet-
lenség megsemmisült áldozata vesz el. Nemosak
az elsőrangú nevelők, hanem maga Kant, a világ-
hírű és az annyira szabadelvű bölcsész bevallja
és követeli, hogy „a gyermek vakon, azaz feltét-
lenül engedelmeskedjék.” — Ez elég határozottan
és világosan van mondva.

Az engedelmességre való szoktatás az aka-

ratkésésen alapszik, melynek szálai ismét
a bölcsőhöz vezetnek. Ha a 8—6 éves gyermek
akarat-képzése bármely okból hajótörést szenvedett,
a gyermek engedelmességre való készsége köny-
nyen kétségessé válhatik, ami teljes életére káros
kihatással lehet. Itt nem szabad késlekedni. A
szülőknek meg kell adni minden alkalmat az aka-
ratnak nem irányban való fejlesztésére, mely-
ből az engedelmesség szelid virága fakad. A sze-
retet, a türelem s a következetes kitartás azon
módok és eszközök, melyek a gyermekeket egyik
legszeretetremlőbb tulajdonaival, az engedelmes-
ség ártatlanságával ékesítik fel. Szerencsés és
boldog azon szülő, ki gyermekét korán engedel-
mességre szoktatta és nevelte, akaratát zsege
korában a szépre és jóra fogékonyra tette; mi-
vel mondhatatlan sok keserűségtől fogja magát
megmenteni és semmi sem fogja magát megmen-
teni és semmi sem bizonyosabb, minthogy gyer-
meke boldogságának egyik hatalmas alapját
tette le.

De szerencsés és boldog a kisednevelő is,
kit jó sorsa íy család gyermekének nevelésével
áldott meg. Dán Jean Paul szerint „az anya
helyét senkisé töltheti be” — nésd amellet az
nem érthető szó szerint, mivel az áldott anyai
kéznek szüksége van még egy oiy másik kézre is,
mely nemosak a királyokat van hivatva pótolni,
hanem a nevelésnek valódi alakját is, meg
adni, mire legtöbbször az elfogult anyai szív
nem képes. S az anyának e leghebbebb, legigazabb
munkatársa: A kisednevelő. Senki sem ad,
senki sem férközik oiy közel az anya szívéhez
mint a kisednevelő; ő nemosak szívében, szere-
tetben s lélekben helyettesíti az anyát, hanem
oiy hivatást tölt be, oiy munkát végez az anya
helyett, mely nélkül a gyermek nevelése hiányos
és osonka mű lenne.

A fentebb hangoztatott elveken kívül sok
oiy teendő vár még a gyermek nevelés meg-
oldására, melyeket csak a kisednevelőnek szak-
értelme mellett annak lelkesedése és meleg szere-
tete lehelhet a fogékony gyermeki kebelbe, hogy
a nevelés áldása maradandó legyen. Ilyenek: a
rendszeret, a tisztaság, a takarékoság, a munka-
szeretet, a munkásság, a szorgalom, az értelem
képzése és az erkölcsi érzet ápolása és fejlesztése.

Ezek mind oiy dolgok, melyeket csak a rend-
szeres óvodai nevelés áldásos munkája növelhet
illatozó virággá a gyermek szívében. A hivatását
híven betöltött anyai kéz és a kisednevelő buzgó
közremunkálkodása fejezheti be áldással a nevelés
első hat évét, mely a bölcsönél, az anya kebe-
lén veszi kezdetét, mire a kisednevelő teszi fel
a szőlő ágat, melynek édes gyümölcsét a szülő és
gyermek élvezi; a nevelőnek csak a megnyugtató
öntudat marad, hogy munkáját áldás koronásta.

HIREK.

Október 26. Szombat. Róm, kath. naptár: Demeter.
Protestáns naptár: Demeter. — Izraelita naptár: Noah.
— Görög-keleti naptár (október 14.): Paraszkéva. — A
nap kél 6 óra 38 perczkor, nyugszik 4 óra 52 perczkor.
Szabadegyházozl emléktárgyak országos múzeuma
(színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap dé-
előtt 10—12 óráig, délután 2—6 óráig. Bemenet díjtalan.
Külső-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton
8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári
iskola, földszint.

— Királyi kihallgatás. O Felsőge folyó évi
október hó 28-án, hétfőn, Budapesten legfelsőbb
kihallgatást fog adni. Előjegyzések a cabi-
neti irodában (budai királyi várak) eszközöl-
tetnek.

— Márk Károly, a magy. kir. államvas-
utak a r a d i n j ügyvezetője, a napokban
foglalja el állását a jövő hó 1-én Szombat-
helyre utazó P o t y o n d y Gusztáv helyé-
ben. A szintén oda távozó H o n h a u s e r
Adolf felügyelő helyébe az államvasutak igaz-
gatósága K o l o s i n s z k y Erasmus felügye-
lőt helyezte át Aradra.

— A mai löverseny. Ma délután 1 órakor
veszi kezdetét az úrilovasok szövetekezete által
rendezett löverseny első napja. A mily izga-
tottsággal és érdeklődéssel várta Aradváros
sportkedvelő közönsége e napot, ép oiy kitar-
tással marad meg ez érdeklődés mellett most
is, mikor az őszi borongos időjárat zavarólag
hat be a toilletek kényes kérdésébe. A min-
denre gondoló aradi versenyegylet azonban e
tekintetben is megnyugtatta a szépnemet, mi-
kor a néző állványt befedette, úgy, hogy a

néző közönség kellemetlen idő esetén is zavartalanul élvezheti a verseny nyújtotta kellemekeket. Ha ehhez még hozzáteszük, hogy a játékkedvet a totalisateurt, a futamok közötti pauzákat a katona zene, a minden élvek közt is magának helyet követelő prózai éhséget és szomjúságot a vendéglő elégití ki, nem csodálkozhatunk, ha még azok is türelmetlenül várják a mai napot, kik a telivér, félvér stb. lovak bírálatában nem akarnak tevékeny részt venni. A futamban résztvevő szebbnél-szebb lovak már az istállóban vannak s a hozzáértők előre találgatják, melyik lesz a mai nap hőse, a mi nem csekély feladat a jelenlegi körülmények közt, mikor első rendű lovak versenyeznek a diadalért.

— Az írói kör házi estélya. Házi estélyek rendezése: ez volt az az életképes eszme, mely az „Aradi hírlapírók és írók köre” legutóbbi választmányi ülésén született. A rendezőség még a hét folyamán megalkotta az estély programját és a meghívó kartonok dátumjait ma este hirdetik az első házi estélyt. Ezeknek az estélyeknek — a rendezőség és a kör intenciója szerint — a kedélyesség, a családiaság és a fesztelenség lesz a vonzó erőjük a raffinériával összeállított műsoron kívül. — Számúve lesz ezekről az estékről a sok esetben merevséget szülő irakk és szabad tér nyitattik a bohém lelkek minden színporkáinak. Szinte előre lehet képzelni a mai estély színes képét. Ahogy befejeződik az estély műsora, csoportokba oszlik szét a társaság a tea, az illatos kávé, vagy a kifürkészhetlen gurmendéria különféle delikates italai mellett megindul a társalgásnak az a derűs árama, mely az ilyen, s ehhez hasonló estélyeket feledhetlenné tesz. Különb, hogy az igazandiban tényleg milyen lesz az estély, azt legjobban maguk a meghívó kartonok tulajdonosai fogják megítélni ma este.

— Primícia. Ritka szép ünnep fog lefolyni folyó hó 27-én, vasárnap délelőtt 9 órakor a minoritarend templomában. E napon mondja az első szent miséjét Szikra Antal Lénárd aradi hitoktató, kit Cséka Nándor püspök, érseki helynök október 19-én szentelt fel áldozó pappá. Ez ünnepélyes alkalommal a manufactori tisztelet Csák Alajos Cyrjék minorita rendfőnök teljesíti, az alkalmi beszédet pedig Tajthy Jenő hitoktató tartja. — Koszorus leányok lesznek: Száthmáry Antonia, Kintzig Margitka, Reichler Lenke és Mártha, Vizy Adolfin, Dekker Evelin, Zikó Lenke, Oserép Sarolta, Kabdebó Jozefin, Kugler Jolánka, Réthy Margitka, Réthy Sarolta, Vasváry Mariska, Horváth Gizella, Gerich Irénke és Szilvássy Margitka. Az ünnepély jelentőségét fokozza azon körülmény, hogy a minorita rend tagjai közül körülbelül harmincz éve primitiáját Aradon senki sem tartotta. A vallásos buzgó közönség körében az érdeklődés általános. A szt. mise után és a következő nyolcz napon át az új misés áldását adja a hívekre. A templomi ünnepség után a minoriták asztalánál lakoma lesz a primiticiás tiszteletére, melyre előkelőségeink közül többen hivatalosak.

— A gyermekek neveinek bejegyzése. A belügyminiszter rendeletet küldött valamennyi alispánnak, melyben meghagyja, hogy az anyakönyvekbe a gyermekek utónevét az állam nyelvén kell bevezetni. Egyes esetekben a bejelentő kívánságára a gyermek magyarul bejegyzett utóneve után zárójelben az illető vidék nyelvén is be lehet írni a gyermek nevét. A különböző nemzetiségek által használt utónevet megfelelő magyar elnevezésekre vonatkozólag a magyar tudományos akadémia kiküldött bizottsága által 1893-ban megállapított jegyzékhez kell alkalmazkodni.

— Jövahagyott ösztöndíjak. Arad szab. kir. város törvényhatósága Patkai Sándor fő-

realiskolai és Seprényi Imre főgymnásiumi tanulóknak megszavazta a Hertschka-féle ösztöndíjat. Időközben a tanulók egy-egy elégséges osztályzatot nyertek. A város a tanulók bizonyítványait felküldötte a vallás és közoktatásügyi miniszterhez, ki is tegnap értesítette a városi hatóságot, hogy a nevezett tanulókat az ösztöndíj élvezetében meghagyja.

— Rendelet a tanfelügyelőkhöz. Wlassits Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet intézett a tanfelügyelőkhöz. A rendeletben arra hívja föl, hogy szigorúan ellenőrizsék a tankötelezettség teljesítését és ellenőrzési mintát küldött a tanfelügyelőknél, és arra utasítja őket, hogy tapasztalataik alapján javaslatot terjesszenek a közigazgatási bizottsághoz, amelynek határozatát aztán mutassák be a miniszteriumnak. A tanfelügyelők elsőrendű feladata, úgy mondja a rendelet, hogy a gondozásukra bízott iskolában a jó tanítást példaadás, buzdítás, lelkiismeretes utánnézés által biztosítsák. Az állam nyelvén, a magyar nyelvnek tanításáról szóló 1879. évi XVIII. törvényozikk rendelkezései sincsenek kellő mértékben érvényesítve. Az 1893—94. évben a 7200 nem magyar tannyelvű népiskola közül 2199-ben a magyar nyelv sikertelenül, vagy éppen nem tanítottott. — A magyar tanfelügyelőknél nemcsak hivatalos, de hazafias kötelességük, hogy e valóban türelmetlen állapoton mielőbb segítsenek. Ha a tanítóban van a hiba, amennyiben nem bírja oktatóképeséggel a magyar nyelvet, az 1893. évi XXVI. és 1861. évi XLIII. törvényozikkek módot nyújtanak kedvezőbb viszonyok előállítására, ha egyéb körülményekben keresendő a baj forrása, a tanfelügyelőség ne mulasztja el azt a miniszter tudomására hozni. Ügyeljen arra a tanfelügyelő, hogy az iskolafőntartók kiegészítették-e a háromszáz torint törvényes minimumra a tanítók fizetését. A miniszter különös figyelmébe ajánlja a tanfelügyelőnek a kisdóvászról szóló 1891. évi törvény végrehajtását. Végül az iskolalátogatás nagy fontosságára utal, s felszólítja a tanfelügyelőket, hogy évenként legalább egyszer látogassák meg a rájuk bízott iskolákat.

— Ismét csőd. A bécsi „Creditsrenverein” Lövinger Gyula ismert aradi divatkereskedő fizetéseképtelenségét jelenti. A cég árúért 35,000 frt, pénzért 10,000 frttal tartozik.

— A „Nagyvárad” jubileuma. A „Nagyvárad” című politikai napilap, a vidék egyik legrégebbi organuma, folyó hó 27-én ünnepi megalapításának negyedszázados évfordulóját. A fővárosi és vidéki sajtó meleg rokonszenve az újságírók országos ünnepévé növesztette meg a „Nagyvárad” jubilaris házi ünnepélyét. Ezt az alkalmat arra használják föl a vidéki hírlapírók, hogy értekezletet tartsanak, melyen a vidéki hírlapírói szervezet eszméjének alapját megvessék. Ezután fogják előkészíteni a millenniumra Budapestre egybe hívandó kongresszus munkarendjét is. A jubilaris ünnepély programja a következő:

Délelőtt 1. Megnyitó, Tartja Rákosi Jenő, az „Othon” írók és hírlapírók körének elnöke. Dr. Batterszék Lajos, a „Nagyvárad” első szerkesztőjének felolvasása. 3. Fenér Dezső, a „Nagyvárad” szerkesztőjének alkalmi költeménye. 4. Békefy Antal, szegedi hírlapíró felolvasása. 5. Sas Ede költeménye. 6. Lovassy Andor a nagyvárad „Szabadság” szerkesztőjének felolvasása. 7. Szávay Gyula, győri hírlapszerkesztő költeményei. 8. Dr. Bodor Károly felolvasása. Délután. 1. A vidéki hírlapírók értekezlete. 2. A város megtekintése. Este. 1. Bankett a vendégek tiszteletére.

— Halál az üzlethelyiségben. Nagy népcsődület verődött össze tegnap délután 6 óra felé a templom utczában, a minorita palota előtt. A népcsődület oka az volt, hogy Kubát Antal aradi ismert kefekötő és üzlettulajdonos az üzlethelyiségében hirtelen bekövetkező szívizélhűdés következtében, holtan terült el az üzlet padlozatán. Kubát Antalt még a délután folyamán semmi betegség vagy rosszullet nem kizozta

és így halála annál inkább meglepőbb. A holttestet haza vitték.

— Zsebmetsző a vonaton. A tegnap este 10 órakor Budapestről Arad felé elindult személyvonat egyik másodosztályu kocsiában egy fölötté merész zsebmetszési kísérlet történt izgatottságban az utasokat. Az említett kocsi Szolnokon egy elegánsan öltözött úri ember szállott be, ki a bennlévő hat utas mellett, kik egész kényelemben Amor karjaiban szunnyadostak, foglalt helyet. — A mélységes csendben az egyik félálomban levő utas észrevette, hogy a mellette ülő, csak az imént beszállt úri ember, a mellénye zsebében levő órája és pénztárcája után kotorászik. Az erre következett heves jelenet a többi utasok ingerültségét is felkeltette és a zsebmetsző úri ember csak a jelenlévő két hölgynek köszönhette, hogy a kupából rövidesen ki nem tettek a szűrét.

— Növendékleányok színelőadása. Az aradi Városy-féle jónévű leánynevelő intézet növendékei f. hó 27-én vasárnap délután az intézet szabadságtéri helyiségében műkedvelői előadást rendez. Az előadás négy órakor kezdődik, s ezalkalommal színpadra kerülnek a „Kegyencz”, „Alom az erdőn” és „Polesvayné végrendelete” végül nagy némakepletet rendeznek a növendékek.

— Délvidéki szenzáció. Temesvárról írják: Itt szenzációt kelt egy lugosi helyi lap leleplezése, mely hivatalos adatokkal kimutatja, hogy Hegedűs János az ujonnan kinevezett anyakönyvi felügyelő 1889-ban fejelemileg lett elmozdítva hivatali hanyagágért Krassószörényi szapárfalvi jegyzői állásától, most pedig, a kormány nem ismervén az előzményeket, megyei főjegyzőnek megfelelő ranggal ugyanazon megyében magasabb felügyeleti hatóság jogkörével fölruházta, ami a megye tisztii karát rendkívül kínosan érinti.

— Hálátlan lakó. Zakolay Antal temesvári legény nagyon csúnyán hálálta meg a házigazdaja szíveségét. — Nem tett ugyan úgy, mint a tótok, s nem verte ki őt a házból, hanem ehelyett ellopta az óráját, s megszökött. Aradon elcsípték, s ma hazakisérik.

— Új táviró hivatal. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Csanádvármegyében az apátfalvai postahivatalnál, azzal egyesített táviró hivatalt rendeztetett be, mely működését korlátolt nappali szolgálattal f. évi október hó 5-én kezdette meg.

— Mérgezés. Berohan, mint a szélvész, egy koros asszonyság a kapitány elé és forog a nyelve. De hogy forog.

A kapitány közbe vág:

— Röviden, mit akar?

— Oh, oh, jaj, ha azt röviden el lehetne mondani.

— Ne próbálja meg.

— Nem lehet olyan könnyen. Össeveszttem a vömmel, megvert és megétegetett. Megétegetett a gaszember, méreg volt a vacsorában, méreg, azóta beteg vagyok szédülök... Jaj, elájulok.

Elájult, de a nyelve járt, mint az örökmozdony, (ámbar az még nem jár), mire ez időközben megjelent vömuram megszólalt.

— Tán a nyelvét méltóztatott megharapni mikor evett, attól kapott mérgezést, kedves anyósem?

— Megdézsmált szőlőtelep. Levelezőnk írja: Raucok János glogováci gazdának csinos szőlője van Világoson a Tyer-hegyrészen. A napokban ismeretlen tettesek zöld ojtványait erősen megdézsmálták, ugyanis 33 frtyit elloptak belőlük. A nyomozást megindították, bár eddig semmi eredménnyel.

— Elloptt erzeny. Tegnap Aradra jött a vásárra Argyelán Jánosné, glipai lakónő. Itt valami Lulusán Mihály az erzenyét ellopta. A tolvajt a rendőrség letartóztatta.

— Bölcs lotézkedés. A madridi Circo de Paris-ban múlt vasárnap óriási botrány történt, mely azonban szerencsés mulatságosan végződött. Az igazgató jó vasárnapi bevételre akart szert tenni s rendkívül sok karzatjegyet adott el, úgy, hogy midőn az előadás megkezdődött, százötvenen, a kik jegyet váltottak, nem tudták a karzaton helyet kapni. Ezek aztán valóságos ostromot indítottak a pénztár

ellen és visszakövetelték a pénzüket. A jelenlevő rendőrhivatalnok belátta ugyan e követelés igazságát, de az igazgató ennek ellenére határozottan vonakodott a pénzt visszaszolgáltatni az azt mondta a zuglódoknak, hogy inditsanak pert ellene. Erre óriási botrány keletkezett az elősarnokban egy rendőr a kormányzóhoz Casadoy Matához rohant, hogy tőle kérjen utasításokat. Casadoy Mata maga ment le a színházba és elrendelte, hogy mindazokat, a kiknek a karzaton nem jut hely, a páholyba és a földszintre bocsássák. Elképzelhetni, hogy a tömeg óriási tetűszéssel fogadta a kormányzónak ezt a bölös intézkedését és csakhamar százötven szegény ember, napzámos, dohánygyári munkás, cseléd városlány stb. elárasztotta a páholyokat s az füvesen maradt földszinti ülőhelyeket, a jelenlevő nagy urak és urnók nagy bosszúságára. De az igazgató is bosszankodott, mert a szegényen kívül még az a csapás is érte, hogy a kormányzó tisztességtelen viselkedése miatt 250 peseta pénzbírságot rótt rája.

— Református lelkész polgári házassága. Tisza-Földvárúri írják: E hó 22-én kötötte ott meg a két első polgári házasságot Busa Ákos szolgabíró anyakönyvvezető nagy közönség jelenlétében. Azután Bihar Lajos dolhai ev. ref. lelkész lépett polgári házasságra a szite ev. ref. vallású Szegedi Erzikével, néhai Szegedy János tisza-földvári rektor leányával. A hivatalos aktusnál a járási főszolgabíró Hajdu József és a különböző testületek és községi elöljáróságok képviselői is jelen voltak — diszmagyar öltözetben. Az anyakönyvvezető a hivatalos formások végzetével szerenését kívánt az új párnak. Az állami közeg funkciójának végzetével a most már házasság előnyöké vették az egyház adását is, és az előkelő násznépek és igen szép közönségtől kísértetve az ev. ref. templomba vonultak, ahol Joványi Jenő ev. ref. lelkész megható alkalmi szép beszéd után megáldotta frigyöket.

— Bogár-pusztító lámpa. Békésmegye, mely az áltoldi megyék között már több ízben utánzásra méltó mozgalmat kezdeményezett, újabban a bogár-pusztító lámpák kötelező használatát a szántóföldeken óhajtja kimondani. Az agrotik, apion s egyéb pusztító bogarak milliói több évben alig kiheverhető elemi csapások okozói. Ez ellen a gazdasági egyesület mintatelepén a Schaller-féle bogárfogó lámpával tették kísérletet, millió számra fogja össze e lámpa a kártékony bogarakat. A megyén Flinszky István közgazdasági eladó indítványára azt tervezik, hogy az egész megyében e lámpák kötelező használatát elrendelik, s a lámpák kezelését a mezőőrökre bízzák. Mintegy 15—20,000 forint évi költséggel gondolják a kártékony rovarokat megkevesbiteni, hogy a mezőgazdaság csapásaként ne nehezdedjenek a gazdára.

— A kineh négy millió forintja van, Szeged belváros utcáin, tegnap a délutáni órákban egy öreg, összeesett ember vonta magára a közfigyelmet. Hadonászott izgatottan a kezével s egyre azt kiáltozta:

— Négy millió forintom van, és még sem ad senki egy krajczárt is kölcsön!

A rendőrség partfogása alá vette az intelligens öltözött embert, a ki most meg már az ellen tiltakozott, mert ő, ugymond a Gerliczy báró. Hamar tisztában voltak azzal, hogy az öreg ur megőrült, csak azt nem tudták, hogy kicsoda s honnan való. A mint tagatnak, vidéki emberek jönnek s kétségbeesve panaszkodnak, hogy egy óráttal hoztak be a városi kórházba, de az elmebeteg az utcán leszökött a kocsiról s eltűnt előlük. Így tudták meg, hogy a szerencsétlen öreg Kaufmann Mór, ferenccsallási kereskedő, a kin pár nap előtt törték az örület s azóta folyton Gerliczyt magát. A kórház elmebeteg osztályában helyezték el.

— Honvéd-zenekar. A honvédelmi miniszter már betervezte a képviselőházhoz azt a bejelentését, hogy a jövő polgári évre meg akarja teremteni a honvéd-zenekart. Hét városban állít fel egyet-egyet: Budapest, Kassa, Kolozsvár, Pozsonyban, Szegeden, Székessze-

hervárott és Zágrábban! Mind-egyik zenekar 48 emberből fog állni a kar-nagyon kívül, s első felszerelése 4500 frtot, évi fenntartása 6500 frtot igényel. Azonban évente ismétlődő szükségletek, pótdíjak stb. fejében még 3600 forintra volna szükség, az állam eszközei ellenben csak 500 frtig állnak rendelkezésre. — Hinni akarjuk, hogy a képviselőház módot fog többi 31000 forint, az az évi 21.700 forint pótlásra; semmi kétség, hogy ez az anyagi befektetés dusan fog kamatozni erkölcsileg.

— Öngyilkosság unalomból. Egy párisi rendőrbiztos a napokban a következő levelet kapta: „Biztos ur! Meg kell szegnem az önnek adott szavamat, hogy nem kísérek meg többször öngyilkosságot. Bocsásson meg érte, de meg kell halnom, mert napról-napra jobban unatom. Nem találok az életben semmi eredetiséget. Új szenzációkat és ritka dolgokat kerestem, de hiába. Új megindulásaim nincsenek többé. Azt is megkísérlettem, hogy az anarkhistákat provokáljam, a mennyiben a ripók elvtársaknak grombaságot irtam és tudára adtam nekik, hogy kapitalista vagyok. De a gyáva pimaszok, a kik minden jött-ment millióst meg akarnak ölni, engem nem röpitettek a levegőbe. De mint-hogy az én egyhangú és csöndes szerencsémnek nem akad irigylője, meg akarok győződni róla, hogy „odaát” vigabb élet van-e? Fogadja — a csodatételek s este Adolf háztulajdonos. — A lecsodát ember csakugyan elkövette az öngyilkosságot.

— Botrányok a bécsi egyetemen. Tegnap iktatták be a bécsi egyetem új rektorát — a máris megkezdődtek az egyetemen a botrányok. Déli 12 órakor ugyanis, a mikor az ünnepelely kezdetét vette, felvonult az egyetemre kocsin a katolikus egyetemi kör, az „Austria” és „Novica”, teljes dresszben, hogy részt vegyen a beiktatási ünnepen. Egyszerre azonban elállották az utjokat a liberális egyetemi hallgatók és megakadályozták őket, hogy az egyetem felé menjenek.

— Nem illet meg a kard azokat, a kik nem verekesznek, — így kiáltoztak a liberálisok.

Majd verekezés támadt, a melyben többen megsérültek. A katolikus kör tagjai végre is leszálltak kocsijaikról és úgy próbáltak az egyetemre bejutni, a mi végre — az öklök és botok jelentékeny felhasználásával — sikerült is. A rendőrség különben szintén nem maradt tétlenül, hanem több fiatal embertől elszedte a legitimációját.

— Kis tévedés. A párisi városházán tegnapelőtt tartották meg az írásbeli vizsgát a magasabb fokú tudományos diplomáért pályázó hölgyekkel. A jelöltek egy általános tudományos és egy mennyiségtani feladatot kaptak. Mikor már vége volt a vizsgának, vagyis négyórás munkálkodás után, — kitűnt, hogy a mennyiségtani feladatba hiba csuszott be, úgy hogy lehetetlen volt megoldani. — Képzeltető azoknak a leányoknak az elkeseredése, akik a másik témát jól kidolgozták, de ezzel nem értek el a vizsgát, mert az igazgató hibája miatt újból kell vizsgáznok. Érdekes, hogy Polincaré miniszter éppen e hó elején rendeletben utasította a tanügyi hatóságokat, hogy a kidolgozásra szánt példák világozottságára és szabatoságára különös gondot fordítsanak.

— Agyonforrázott gyermek. Borzasztó kínok közt halt meg Kovil-Szent-Iván községben Plávisity Lázár földesgazda kis leánya. A szülők kukoriczahordással voltak elfoglalva s a gyermeket a nagyanyja gondviselésére bízták. Az öreg asszony kukoriczát főzött egy fazékban s néhány percze ott hagyta a gyermeket a fazék mellett. A leányka magára rántotta a forró vizet, edényt, s magára nagyanyja visszatért, haldokolva vonaglott a földön. — A gyermeknek a fejről, arczáról, melléről teljesen lement a bőr, a szeme kiégett s karján és egyéb testrészein is súlyos sebek voltak. Mindössze pár óráig tartott a gyermek vonaglása, mire az orvos megérkezett, a halál a szenvedésektől megváltotta. Az előnyomozás során kiderült, hogy a nagyanya éppen a

gyermeknek akart kenyert szelni s ebbeli gondoskodása alatt történt a szerencsétlenség. Ennek dacára vétkezes gondatlanság czimén kell majd a bíróság elé állania, a hol unokája életét kéri majd számon tőle.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET

A színház műsora:

Szombat (október 26.) A Szuhanca, operette. Vasárnap (október 27.) Délután fél helyárral: A szidő honvéd, népszimf. Este: A Patakilányok népszimf., itt először.

* Színház hírek. Konti kedvenoz operetteje a „Szuhanca” kerül ma színre. A czimezeret Pálffy József játssza. Kivétel: Gergely, Tolnainé, Szathmári Rózsa, Gyöngyi, Rónaszéki, Foriss és Solyom játsszák a főszerepeket. — Vasárnap Dankó Pista jönevű cigányprimás „Patakilányok” czimű népszimf. adják elő. A zamatos nyelven megírt, darab főbb szerepei Pálffy Nina, Novák Irén, Bácsné, Tolnainé, Bács, Gál, Hunyady, Rónaszéki, Baiassa és Szendrei kezeiben lesznek.

* Milleniumi történet. Az „Athenaeum” r. társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” czimű tízkötetes nagy munkának (milleniumi kiadás) harmadik kötetéből, mely az Anjouk korát tartalmazza, a 41., 42., 43. és 44. füzetek kerültek könyvpiacra. A három első füzettel befejezést nyert Pórn Antal kitűnő történetírónk nagyszabású monográfiája, az „Anjoukora”, a 44. füzetben pedig Schönherr Gyula, ennek az egész nagy munkának szerkesztője, „Az Anjouk örökösei” czim alatt a Magyarországon uralkodó luxenburgi ház történetének megírását kezdi meg. Ez a füzet is számos és igen érdekes szöveggel van illusztrálva, és két szép műmelléklettel van diszítve: Az egyik „Zsigmond császár és király” arcképe, a magyar származású középkori festőművészek, Dürer Albert (Ajtósy) a nürnbergi városházán levő eredetije után; a másik műmelléklet pedig ugyancsak két magyar ötvösművészek alkotását tünteti előnk, ez Kolozsvári Márton és György ötvösök „Szent György” szobra, melynek eredetije Prágában őriztetik. A füzet szövegei közül külön ki kell emelnünk Székely Arpádnak remek rajzait: A „Castel dell'Ovo Nápolyban”, „Novigrád”, „A Frangepánok várkastélya Zengben”, „A székesegyház Trauban”, „Vrána romjai”, valamint Dörre Tivadar tanár két rajzát, mely Mária királyné kormözbányai házának külsőjét és belsejét ábrázolja. Ezenkívül még egy szép szöveggel van diszítve ez a füzet, ez „Mária királyné” arcképe, mely a rukselsteini vár egy kora falfestményéről van levéve. Egy füzet 3 forint 60 krajczár, félve (24 füzet) 7 forint 20 krajczár.

* Az Athenaeum Köpes Irodalomtörténetéből megjelent a 35-ik füzet, mely már a forradalom utáni irodalmunk történetével foglalkozik. Az első cikk, melyet a magyar líra forradalom után czim alatt Székely Károly kolozsvári egyetemi tanár írt, egész nagy tanulmányává bővült, s az 50 es évek Petőfi-utazó lírai költőin kívül részletesen szól Lisznyai, Szelestey, Tóth Kálmán s másokról; külön fejezeteket szentel aztán Gyulai Pál, Szász Károly, Lévy József és Vajda János írói munkásságának. A második cikk: Jókai Mór és a regény, a vállalat, ragyogó tollu szerkesztője, Beöthy Zsolt írta, de a füzet még csak az elbeszélő stíl nagymesterének életének költői működésére terjed ki. A gazdag tartalomhoz teljesen méltók az illusztrációk: A kötetben: Lisznyai, Tóth Kálmán, Gyulai ifjú s két öregebbkori, Szász Károlynak szintén két, Lévy János, Vajdának egy-egy, Jókainak ismét két arcképen kívül egy újság, három kézirati hasonmás, Gyulainak jubiláris emléktárgyai s Jókainak gyermekkori lakóháza; külön mellékletül pedig; Arany János utolsó arcképe (saját verses jellemzővel) s a Tetemre hívás első fogalmazású kézirata vannak a füzetbe adva. A vállalatból még csak két füzet van hátra s a 37-ik megjelenése után két díszes kötetben lesz kapható a nagy munka, melynek egyes füzetek kezdettől fogva a szakköröknek teljes méltánylatával, a nagyközönségnek pedig nálunk szokatlan pártóásával találkoztak. A három ives füzet ára 40 kr., a két kötetes való bekötési tábla s 1 frt 40=2 frt 80 kr.

TÁVIRATOK.

Miklós államtitkár lemondása.

Budapest, október 25. (Saj. tud. táv.) A szabadelvű párt tagjai között élénk megvitatás tárgyát képezi Miklós Odön földmivelésügyi államtitkárnak állítólag már benyújtott lemondása. Nyert értesüléseink szerint Miklós államtitkárnak minden esetre szándékában van állását ott hagyni, és ezen szándékáról a mai napig nem lehetett lebeszélni, formális lemondási kérvényét azonban az államtitkár a földmivelésügyi miniszternek még nem nyújtotta be.

Budapest, október 25. (Saj. tud. táv.) Miklós Odön államtitkár tényleg beadta lemondását, a lemondás ellogadása eddig eldöntetlen.

Az egyetemi ifjak tüntetése.

Budapest, október 25. (Saj. tud. táv.) Az egyetemi hallgatók tervezett tüntetése elmaradt.

A horvát tartománygyűlés szélső baloldalának felbomlása.

Budapest, október 25. (Saj. tud. táv.) A horvát jogi pártban történt szakadozás eklatáns és határozott. A hogy ugyanis Zágrábból távirják nekünk: Folgenovic és Tuskát törvénygyűlési képviselők a Huguotska párt közlönyért letett óvadékot vissza vonták, ne hogy Frank képviselő valami befolyást gyakoroljon, a lap ennek következtében holnap már nem jelen meg. Folnegovits társai új pártközlönyért tesznek le óvadékot, A közlöny már a legközelebbi napokban meg fog jelenni. A horvát Frank töredék legfeljebb négy tagból fog állani. Az alávaló zászlógyűlés tehát e szerint a horvát tartománygyűlés szélső bal oldalának csodálatos felbomlása következett. Figyelemre méltó különben, hogy az egyetemi hallgatók kivételével ő felsége zágrábi tartózkodása alkalmával az állami iskolák összes tanulói tartózkodtak a tüntetéstől, sőt még a tüntető zsvió kiáltásoktól is, csupán az irgalmas nővérek tanítványai hallatták szándékosan tüntető kiáltásaikat, mivel hittantánaraik befolyása alatt ilyen tüntetésekre formailag feltűzeltek.

Szeles Etelka vallomása.

Budapest, október 25. (Saj. tud. táv.) Szeles Etelka a vizsgálóbírónak bevallotta, hogy Jenő főherceg váltóját hamisította.

Természeti csapások.

Zágráb, okt. 25. (Saj. tud. távirata.) Az éjjel nagy felhős z a k a d á s volt, mely sok kárt okozott. A Mekvescot partok kiöntött és a város alacsonyabban fekvő részeit elöntötte.

Jasemas mellett ö t e m b e r m e g f a g y o t t.

Törökországi összeesküvők kivégeztetése.

London, okt. 15. (Saj. tud. táv.) Állítólag Konstantinápolyban az összeesküvőket kivitték hadihajón a nyílt tengerre és a vízbe dobattak mindnyájan.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsdé.

— Gyenes és Balogosság jelentése. —

Budapest, október 25.

G a b o n a ü z l e t: Buzát ma mérsékeltten kínáltak, a vételkedv gyenge volt s az irányzat megszilárdult. Elkelt 8000 mm. jól tartott áron.

	szélesség	kilogramm	frt
Tiszavidéki	800	81. ⁵	7.—
"	800	81. ⁵	7.—
"	100	81. ⁵	6.90
"	800	81.	7.—
"	100	80. ⁵	6.92 ¹ / ₂
"	100	80.	6.92 ¹ / ₂
"	200	79.	6.85
"	100	78. ⁵	6.82 ¹ / ₂
Makói	1800	80.	7.—
Felső-tiszai	100	79.	6.85
"	100	79.—	6.82 ¹ / ₂
Zab	100	6.25	
"	100	6.20	
"	100	6.—	
"	200	5.92 ¹ / ₂	

Határ id ő ü z l e t: Amerikából szilárdabb árfolyamokat jelentettek s nálunk változatlanul indult az ü z l e t b u z á b a n é s tengeriben s tekintettel a borongós időjárásra buza némileg lanyhábban zárul; tengeri változatlan.

Zárul 12 órakor:

Ossi buza	6.80—6.62
Buza május—juniusra	6.98—6.95
Tavasszi rozs	6.81—6.83
Ossi rozs	6.14—6.17
Tengeri május—juniusra	4.55—4.57
Tengeri július—augusztusra	5.95—5.97
Tavasszi zab	5.97—5.93
Ossi zab	5.80—5.85
Repeze	11.10—11.15

K ü l f ö l d: New-York: búzára $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{4}$, tengerire $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ magasabb. Chicago: búzára $\frac{1}{8}$ — $\frac{7}{8}$, tengerire $\frac{1}{8}$ — $\frac{3}{8}$ magasabb. Páris csendes, London és Liverpool szilárd.

E r t é k t ő z s d e: Szilárd árfolyamokon indult az ü z l e t s s i m a p r o l o n g a t i ó k k ö v e t k e z t e b e n n e m z e t k ö z i p a p i r o k u g y i s s á r u l t a k ; h e l y i p a p i r o k v á l t o z a t l a n o k .

Zárul 12 órakor:

Oszták hitelrészvény	399.—
Magyar hitelrészvény	480.75
Oszták államvasut	395.50
Rima-Murányi	386.—
Lombard	112.25

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1895. évi október hó 24-én. Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilon felüli súlyban) —. krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) —. krig. Fialat nehéz (pikint 320 kilon felüli súlyban) 54.—55. krig. Fialat közép (pikint 251—320 kilon súlyban) 54.—55. krig. Fialat könnyű (pikint 250 kilon terjedő súlyban) 54.—55. krig. II. Magyar második: Nehéz (páronként 280 kilon felüli súlyban) —. krig. — Közép (pikint 220—280 kilon súlyban) —. krig. — Könnyű (pikint 220 kilon terjedő súlyban) —. krig. — S e r t é s l é t s s á m 1895. okt. hó 22-én volt készlet 4727 darab. 1895. október hó 23-án felhajtott: — darab. 1895. október 23-án elszállított 557 db. 1895. október 24-án maradt készletben 4170 darab. A hízottsertés ü z l e t i r á n y z a t a: Változatlan.

Budapesti gabnatózsdé.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, október 25. d. n. 5 óra.

Buza bányási új	6.55—7.—
Buza tiszavidéki	6.60—7.05
Buza pestvidéki	6.55—7.—
Buza fejmegyesi	6.55—7.—
Buza bácskai	6.65—7.0
Rozs új, elsőrendű	6.20—6.25
Rozs új, másodrendű	6.10—6.15
Arpa takarmány	5.—5.20
Arpa égetni való	5.50—6.20
Arpa sörfőzdei	6.90—8.25
Zab	5.90—6.20
Tengeri bányási	6.—6.05
Tengeri másodmű	5.90—5.95
Kápearta-repeze bányási	8.—8.25
Köles	5.30—5.65
Buza márczius—április	6.92—6.98
Buza szeptember—október	3.58—6.60
Buza május—junius	—
Rozs szeptember—október	6.12—6.14
Tengeri május—junius	4.55—4.65
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	5.90—6.—
Zab márczius—április	5.94—5.98
Zab szeptember—október	5.78—5.80
Kápearta-repeze augusztus—szeptember 1894.	11.10—11.15

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. október 25.

Magyar aranyjárdék $\frac{4}{10}$	121.—
Magyar koronajárdék $\frac{4}{10}$	99.—
Magyar arany $\frac{4}{10}$	128.75
Magyar ezüst $\frac{4}{10}$	101.25
Magyar keleti vasut 1876.	120.50

Magyar földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar italmegváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyereséj-sorozatjegy kölcsön	161.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	145.—
Oszták papírajárdék	100.—
Oszták járdék ezüst	100.25
Oszták járdék arany	121.50
Koronajárdék	100.75
1860-iki államsorozatjegyek	152.—
Oszták-magyar bankrészvény	1050.—
Magyar hitelbank részvény	431.50
Oszták hitelbank részvény	399.25
Oszták-magyar államvasut	395.50

S z e s z ű z l e t.

— Október 25. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 51 forint 50 krajczár, kicsinyben 52 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter % belevérve 35 ft fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —

Bécs, 1895. október 25.

Magyar koronajárdék %	100.—
Magyar hitelrészvény	479.—
Oszták hitelrészvény	399.—
Anglóbank részvény	176.25
Laenderbank részvény	279.50
Bécsi bankgyesületi részvény	186.75
Oszták államvasut részvény	395.25
Déli vasut részvény	112.—
Oszták északnyugati vasut részvény	—
Oszták északnyugati (Elbe-völgyi) részvény	378.70
Budapesti villamos városi vasut részvény	—
Balgó-tarjányi részvény	—
Rimamurányi részvény	285.—
Brassói kőszénbánya részvény	—
Dunagőzhajózási részvény	605.—
Lloyd-társulat részvény	570.—
Alpesi bányarészvény	102.—
Union	349.—
Török sorozat	74.80
Bruxi bánya	324.—
Bécsi lóvasut	596.—

VIZJELZÉS.

1895. évi október hó 25-én reggel 7 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet °C	Időjárás	Vízállás	
			ostimétr.	ostimétr.
Braunicska	+ 11°	felhős	+ 62	—
Gyulafehérvár	+ 12°	felhős	— 18	—
Arad	+ 12°	felhős	— 99	—
Makó	+ 10°	derült	— 16	—
Szeged	+ 9°	felhős	— 52	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
Arad, 1895. október 25.

A m. kir. folyamamérési hivatal.

Aradvárosi

Evadberiet
29. szám.

színház.

Havibérlet
29. szám.

Szombaton, 1895. október 26-án

A SUHANCZ.

Operette 3 felvonásban. Zenéjét Bayard és Wanderburch átdolgozott szövegére szerző: Konti József.

SZEMÉLYEK:

Örvegy Meunierné	Tolnainé.
Kisz, leánya	Gergely G.
Jósi, fia	Pálffy Nina.
Bizot, ennek gyámja	Rónaszéki.
Moriz, tábornok	Gyöngyi I.
Emil, fia	Sólyom L.
Moriz báróné, a tábornok sógora	Szathmáry R.
Durrand, fűszeres	Fóris Pista.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Október 25. —

Fehér Kereszt szálloda: Weiss Isidor kereskedő, Budapest. Fuchs Vilmos kereskedő, Budapest. Dr. Király István ügyvéd, Resicza.

Vass szálloda: Mayer Zsigmond kereskedő, Bécs. Herzog Adolf kereskedő, Bécs. Goldmann Miksa kereskedő, Bécs. Fohrner Sámuel kereskedő, Bécs. Fährat Jakab kereskedő, Budapest. Brust Sándor kereskedő, Budapest. Hoffmann Adolf hivatalnok, Budapest. Laokinger Albert kereskedő, Boxen. Berger Bernát kereskedő, Bécs. Grünfeld Irén szobanő, Gyulafehérvár. Strasser Lajos birtokos, Gurahonoz.

Vasúti szálloda: Dr. Vass Ignác orvos, Szeged. Kordina Károly gazdasági, Budapest.

Feljelölés szerkesztő: Vass Géza.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

500,000 Márka

mint főnyereményt legkedvezőbb esetben nyújtja a **hamburgi nagy pénzsorsjáték**, mely az államtól engedélyezve és biztosítva van, melyeken

10,981.720
márka.

Ezek között a főnyeremény **500,000 Márka.**

További nyeremények:

- 1 á 300000
- 1 á 200000
- 1 á 100000
- 2 á 75000
- 1 á 70000
- 1 á 65000
- 1 á 60000
- 1 á 55000
- 2 á 50000
- 1 á 40000
- 3 á 20000
- 21 á 10000
- 46 á 5000
- 106 á 3000
- 226 á 2000
- 822 á 1000
- 1325 á 400
- 38050 á 155

15590 á 300, 200, 150, 134, 100, 98, 69, 42, 20 Márka.

Ezen felsorolt nyeremények közül első sorban **2000** kerül sorsolás alá **117200** Márka összértékben.

A főnyeremény 1-ső osztálya **50.000** márkából, a 2-sodik osztályban **55.000** márkára emelkedik, a 3-ikban **60.000**, a 4-ikben **65.000**, az 5-ikben **70.000**, a 6-ikban **75.000**, a 7-ben **200.000**, az első nyeremény **300.000**, és végül **500.000** márkára emelkedik.

Az első nyereményhúzásra, mely hivatalosan lesz tudatva

az egész eredeti sorsjegy csak **3,50** ft

a fél eredeti sorsjegy csak **1,75** ft a negyed eredeti sorsjegy **0,90** ftba kerül.

Mindama megbizások, melyek direkt cégünk hoz intéztetnek, vagy a **pénz előleges be- küldése vagy utalvány** vagy pedig az összeg utánvétele mellett legnagyobb pontossággal intéztetnek el és minden birtokába jut egy az állami czimrel elátott **eredeti sorsjegyek.**

Rendeléseknél a szükséges hivatalos tervezetek ingyen lesznek mellékelve, melyekből a nyeremények beosztása, a különféle osztályhúzásokra, mint az illető betéti összegek láthatók és küldünk minden húzás után érdekelteinknek legnagyobb készséggel hivatalos jegyzékeket.

Kívánatra küldjük a hivatalos tervezetet előlegesen betekintés végett bérmentve és kijelentjük továbbá készségesen nem tetsző sorsjegyeket az összeg visszafizetése ellenében a húzás előtt visszavenni.

A nyeremény összegek kifizetése rögtön és természetesen **állami biztosíték** mellett eszöszöletik.

Gyűjtődénket már többször szerencse kísérte és érdekelteinknek már többször nagy összeget fizettünk ki a. m. **250.000, 100.000, 80.000, 60.000, 40.000** satöbbi nyereményeket.

Előre láthatólag egy ilyen **szilárd alapokra fektetett vállalatnál** mindennél élénk részvételre számíthatunk és kérjük, hogy a megbizásokat és rendeléseket minél előbb eszközölhessük, minden esetre még **október 31-ike** előtt eszközölni kégyeskedjenek.

Kaufmann & Simon,
bank és váltóüzlet
HAMBURG.

Mélyen tiszteit vevőnknek a belénk helyezett bizalmat megköszönve és miután házuk **évek hosszú sora óta** ismeretes, és kérjük mindazokat kik **határozottan solid penzsorsjáték** iránt érdeklődnek és igényt tartanak arra, hogy érdekeik minden irányban megóvassanak, kéretnek direct bizalomteljesen **Kaufmann & Simon** céghez hamburgba fordulni. — Mi semmi más céggel összeköttetésben nem állunk, gyűjtődénk az eredeti sorsjegyek elárúsításával nem bizott meg ügynököket, hanem mi, direct vevőnkkel érintkezünk, kik élvezik ez által a direct összeköttetés előnyeit. — Minden hozzánk érkező rendelés rögtön el lesz könyvelve és legpontosabban eszközölve.

Alföld és Delmagyarország legnagyobb sirkő gyári raktára.

T. Cz.
Van szerencsém a t. gyászoló közönség b. tudomására hozni, hogy

Fő-ut 3-ik szám alatt,
özv. Berger Vilmosné házában
levő

sirkő gyári raktáramat

mely rövid idő óta oly nagy forgalmat létesített, hogy kénytelen voltam azt az őszi időnyre **tetemesen megnagyobbitani**, melyben **siremlékek i fekete és zöld svéd gránit, valódi svéd Labrador, németországi setét Syenit, legfinomabb fehér carara és tiroli**, ugymint **szürke sziléziai márványokból, 5 frttól 3000 frtig**, mindig készletben tartatnak, **pontos vésést és valódi aranyozást pedig 15 évi jótállás** mellett készítek.

Elvállalok minden a **kőfaragó** szakmába vágó munkákat és főtörekvésem oda fog irányulni gyors kiszolgálás és legutányosabb **gyári árakkal** a t. vevőközönség b. megelégedését kiérdemelni.

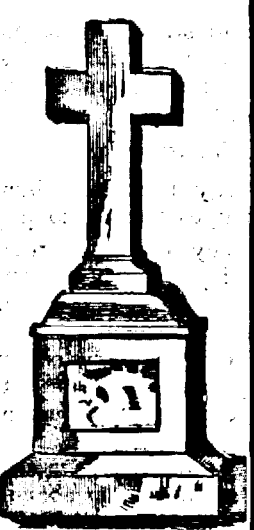
Szives látogatásért esedezve, kiváló tisztelettel
GLÜCK LAJOS,
ARAD, Fő-ut 3-ik szám.

1074

Alföldi és Delmagyarország legnagyobb sirkő gyári raktára.

Fiók raktár Makón Eötvös-utca 333-ik szám alatt.

Pontos vésés és valódi aranyozásért 15 évi jótállás vállalatik.

Arad sz. k. város kapitányi hivatala.

13067/1895.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a helybeli lóversenyek tartamára a bérkocsik fuvardiját a következőleg állapítottam meg:

A kétfogatu bérkocsi fuvardija a versenyterre való kivitel a futtatás tartama alatt való várakozásért és behozatalért 8 forint.

Pusztán a versenyterre való kivitel vagy onnan való behozatalért 1 frt 50 kr.

Az egyfogatu bérkocsi fuvardija a versenyterre való kivitel a futtatás tartama alatt való várakozás és behozatalért 4 forint.

Pusztán a versenyterre való kivitel, vagy az onnan való behozatalért 1 forint megjegyezvén, hogy a kétfogatu bérkocsi egyes fuvarozásnál 4, az egyfogatu bérkocsi pedig 2 személynél többet kocsijába felvenni nem köteles.

A forgalom biztonsága szempontjából pedig az 1890. évi I. t. cz. 107. §-a értelmében az ezen szakasz büntető rendelkezésének terhe és következménye alatt figyelmeztetem a kocsit tartó közönséget és a bérkocsi tulajdonosokat, hogy minden járművel balra kell hajtani, szembe jövő járműnek balra kell attérni, az előtte haladónak pedig jobbra kell eléje kerülni.

Kelt Aradon, 1895. október hó 22-én.

Sarlot,
főkapitány.

Hirdetmény.

Ezennel közhirre tétetik, hogy a száj- és körömfájás miatt elrendelve volt **zárlat teljesen feloldatott**, s hogy a folyó évi őszi országos vásár november hó 1-én kezdődik s öt napon át az az **1895. évi november hó 1-től 5-éig tartandó.**

Arad, 1895. október 23.

Arad szab. kir. város tanácsa.

22891/1895.

Hirdetmény.

Közhirre teszük, hogy a nagymélt. m. kir. földmívelésügyi ministerium 76986/95 sz. a. kelt rendeletével Del Medics Péter Fia budapesti szalámi gyáros cégnek engedélyt adott arra, hogy 1895 évi október 20-tól 1896. évi marciusus hó 15-ig magyarország egész területéről, tehát a sertés vésszel orbánczczal, vagy száj és köröm szájjással fertőzött s e miatt zárálá vett községekből is azonnal eszközözendő leölés és feldolgozás végett egészséges hizott nehéz sertéseket szállithasson vasuton Budapestre a ferenczvárosi rendező pályaudvar petrolium raktár rakodójára onnan pedig lófogatu kocsikon közvetlenül a Ferencz városban épülő vágóhidjára.

Ily sertések a feladó állomáson a feladás előtt a kirendelt szakértő által megvizsgálandók, s azon esetben ha a szállítás valamely sertés vésszel orbánczczal vagy száj és köröm fájással fertőzött területről történék a szállítmány marhalevelei jelen rendeletre való hivatkozással állítandók ki, s ez esetben a szállításra használt vasuti kocsi riktó szemü fertőzés gyanujában álló állatok felirattal látandó el.

A petrolium rakodóra érkező sertések az említett telepre addig el nem szállithatók, míg a székes főváros által kirendelt állatorvos a sertéseket meg nem vizsgálta és azok elszállítására engedélyt nem adott.

A szállításhoz használt lófogatu kocsik a telep udvarát addig el nem hagyhatják, míg ott az illetékes hatósági közeg jelenlétében alaposan fertőtlenítve nem lettek.

Arad, 1895. október 19.

A városi tanács.

338/337—1895. k. i. b.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város törvényhatósági területén rendszeresített I. és II. állami anyakönyvi kerületekben az állami anyakönyvvezetők hivatalos óráit következőleg állapítjuk meg:

Hétköznapokon: d. e. 9-től 12 óráig.

d. u. 3-tól 5 „

Vasár- és ünnepnapokon

d. e. 9-től 12 „

Arad szab. kir. város közigazgatási bizottsága.

833/1895. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi hivatalokban 1895. évben szükséges papírneműek szállítása iránt folyó évi november hó 4-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-árak:

- a) egy 1000 ives rizsma kékes színű 11 kiló súlyu fényes fogalmazó papirért 4 frt 38 kr.
 b) egy 1000 ives rizsma 14 $\frac{1}{2}$ kiló súlyu ministeri papírra nézve 10 frt.
 c) egy 1000 ives rizsma 11 kiló súlyu finom fehér levelezési papírra nézve 4 frt 95 kr.
 d) egy 1000 ives rizsma diós-györi nagy regisiter papírra nézve 20 frt.
 e) egy 1000 ives rizsma diós-györi nagy medán papírra nézve 24 frt.
 f) egy 1000 ives rizsma 29 $\frac{1}{2}$ kiló súlyu szürke színű vastag borítékpapírra nézve 6 frt 50 kr.
 g) egy 1000 ives rizsma 42 kiló súlyu szürke színű vastag boríték papírra nézve 8 frt 30 kr.

h) egy 1000 ives rizsma 26 kiló súlyu vörös itató papírra nézve 11 frt.

i) 1000 drb szürke színű 20 $\frac{1}{2}$ cm. hosszú és 12 $\frac{1}{2}$ cm. széles levélborítékra nézve 4 frt.

k) 1000 drb szürke színű 17 $\frac{1}{2}$ cm. hosszú és 11 $\frac{1}{2}$ cm. széles levélborítékra nézve 3 frt.

l) 1000 drb levéljegyre nézve körirattal és körirat nélkül 2 frt 10 kr.

Bánompénzül leteendő 150 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tovább kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi okt. hó 21-én tartott üléséből.

Kiadta

Vannay Gyula

aljegyző.

12920/895. kb.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város határában 1895. évi október hó 19-én 1 drb koros sárga szőrű csillagos, két hátsó lábára kesely, hátul balról 8 bélyegű paripa felfogatott.

A tulajdonos f. évi október hó 27-ig Arad sz. kir. város kapitányi kivatalánál jelentkezhetik s tulajdonjogát beigazolhatja.

Ha tulajdonjogát beigazolni képes tulajdonos a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állat mint gazdátlan jószág nyilvános árverésen eladatni fog.

Arad, 1895. október 20-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

NAGY MENNYISÉGŰ
IZLÉSES, BIVATOS
KÖRZETEKELI ÉS BETŰHÁLÓKAT
VAN
FELSZERELVE.

MINDENMÉ
MŰVEKET, ÁRIGYZÉKEKET,
FALRAGASZOKAT, FŐLEG
DISZMUNKÁKAT
A LEGTANTYOSABB
ÁRAK MELLETT KÉSZIT.

KÖNYVKÖTÉSZEZET

ÉS

PAPIRZACSKÓ-GYÁR.

TELEFON SZÁM 151.

TELEFON SZÁM 151.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Aradi és csanádi egys. vasutak palotájában. József főherceg-út 22. szám.

KÖNYVNYOMDA

ÉS

BETŰ-TÖMÖNTÖDE.

NAGY SÜLYŰ, FEKTET
KÖNYVKÖTÉSÉRE
KÜLÖNFÉLE
DISZMUNKÁKAT
KÉSZÍTÉSÉRE.

GAZERŐRE
BERENDEZETT
5 NAGY ÉS 1 AMERIKAI
GYORSSAJTÓ.